

KLIMAAT REALISME

Voorwoord

Vandaag (7 november 2018) heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie in Luxemburg prejudiciële vragen beantwoord over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wilde van het Hof van Justitie weten of het PAS in overeenstemming is met de Europese Habitatrictlijn en dus juridisch houdbaar is.

Naar aanleiding van deze vragen en verdere rechtszaken zijn er uitspraken gedaan, omtrent het Programma Aanpak Stikstof en zijn er conclusie getrokken door de Raad van State en het Hof van Justitie van de Europese Unie in Luxemburg die de Europese Habitatrictlijn en alle documenten die daaraan verbonden zijn als toetsingskader hebben gebruikt met zeer grote gevolgen voor verschillende sectoren in Nederland, zo ook de landbouwsector. Ik ben van mening dat deze gang van zaken niet juist is weergegeven.

De vraag is niet of de PAS, deugd of houdbaar is, is de vraag had moeten zijn hoe is het mogelijk dat deze habitatrictlijn/ vogelrichtlijn als toetsingskader/ uitgangspunt is gebruikt? Want de manier waarop de uitspraken en conclusies tot stand zijn gekomen die deugd niet.

Ik ben van mening dat de rechtspraak gebaseerd moet zijn op een feitelijk juist onderbouwd toetsingskader, als dit niet het geval is, waar blijft dan je gegronde bewijs?

En daarom zet ik de punten uiteen waardoor naar mijn mening de habitatrictlijn en alle documenten die daar mee samenhangen niet voldoende ondergrond hebben om als toetsingskader te fungeren.

Ik heb vele pagina's en documenten gelezen en eruit gefilterd welke punten duidelijk maken dat dit toetsingskader niet correct is en niet voldoet aan een goede onderbouwing om te concluderen dat de stikstof problematiek in Nederland op deze wijze op slot mag zitten en de boeren en andere werkvelden de dupe zijn.

Analyse vogelsoorten

Ik heb driehonderd vogelsoorten geanalyseerd in de beoordeling van de instanties en instituten waardoor de richtlijnen tot stand komen, de staat van bedreiging, habitat en het aantal van ieder soort vogel.

Het eerste opvallende is dat de gegevens voor deze beoordeling zijn aangeleverd door natuurorganisaties en vrijwilligers die daaraan verbonden zijn.

Maar er geen gegevens te traceren zijn van boerenorganisaties en organisaties die jacht gerelateerd zijn.

Want de laatste twee genoemde zijn juist organisaties die gerelateerd zijn aan het landschap waar de vogels verblijven. En de telgegevens die door deze twee laatste organisaties zijn aangeleverd zijn niet terug te vinden in de conclusies.

Het eenzijdig aanleveren van gegevens alleen door de kant van de natuurorganisaties zorgt al niet voor een objectieve kijk van verschillende kanten.

Waardoor in de basis de gegevens van het toetsingskader al niet compleet zijn.

Het tweede zeer opvallende aspect is dat de gegevens over vogels niet zijn gebaseerd op feiten, maar op schattingen en vermoedens, wat niet zorgt voor een objectieve feitelijke weergave van gegevens waardoor ze naar mijn mening niet kunnen zorgen voor een toetsingskader waarop een heel stelsel is gestoeld. Zeker niet het stelsel waarin recht wordt gesproken. Stel dat men een dader van een misdrijf een gevangenisstraf zou geven op basis van schattingen en vermoedens, dan is de gehele rechtspraak niet correct bezig. Terwijl schattingen en vermoedens in deze rechtspraak/vorm wel wordt geaccepteerd, ondanks dat de werkelijke tellingen niet zijn meegenomen.

Vogelsoorten

Waarom schattingen en vermoedens geen correcte weergave zijn duidt ik hieronder aan. Van de driehonderd soorten worden er verscheidene vogelsoorten aangegeven als **dalend** in aantal. Een opvallend gegeven is dat er bij verscheidene soorten schattingen gedaan zijn waarvan bij in het laagste en hoogste aantal tussen de 30.000 en 600.000 exemplaren per soort uiteen lag. Voor de status, in soort bedreigd, liggen deze aantallen gebaseerd op vermoedens zover uit elkaar, dat ze naar mijn inzicht geen representatief aantal zijn om werkelijk te kunnen zeggen of de soort echt dalend is en de status bedreigd aan deze soorten gekoppeld kan worden.

Veelal zijn aan deze vermoedens van daling in soort, oorzaken gekoppeld die wijzen op verschillende activiteiten zoals de landbouw, het toerisme, de infrastructuur en de bouw. Maar oorzaken die klimaat adaptief zijn en veroorzaakt worden door een gebrek aan beheer in het landschap zijn achterwege gelaten. Terwijl deze oorzaken wel zorgen voor de achteruitgang van de vogelstand en daarover wel onderzoeken is gedaan.

De volgende oorzaken zijn niet genoemd.

*Verwilderde katten, ze zijn verantwoordelijk voor de dood van miljoenen vogels en het uitsterven van een aantal soorten in de EU.

*Windmolens, die juist behoren tot de klimaat adaptieve maatregelen zorgen voor de onthoofding van vele vogels.

*Natuurlijke predatoren, vogels die juist in aantallen teveel zijn en zorgen voor een onevenredig balans van vogels die hun prooidieren zijn waardoor de soort daalt.

*Elektriciteitskabels bovengronds.

*Hybridisatie: soorten die met elkaar paren waardoor de originele soort verloren gaat, of terug in aantal.

*Verbouwing van boerderijen jaren geleden vanuit klimaat adaptieve maatregelen, heeft er voor gezorgd dat er te weinig broedplek meer is voor vogels zoals de zwaluw. Die vroeger in oude boerderijen en schuren wel plek hadden om te broeden.

Doordat deze bovenstaande oorzaken achterwege zijn gelaten in de conclusie dat vogelsoorten dalend zijn in soort is niet vast te stellen hoeveel en of bepaalde vogelsoorten door de oorzaken landbouw, toerisme, infrastructuur en bouw dalend zijn, immers dit zijn schattingen en de andere oorzaken zijn niet meegeteld. Het is feitelijk dus niet te achterhalen, hoeveel soorten dalend zijn en hoeveel percentage daarvan daadwerkelijk aan stikstof gerelateerde activiteiten zijn verbonden.

Jacht

Dan worden er oorzaken genoemd waarvan het vermoeden bestaat dat ze de oorzaak zijn van dalende aantal vogelsoorten.

Een van de genoemde oorzaken is de jacht op vogels.

In de eerste plaats is dit vermoeden niet nagevraagd of overlegd met organisaties die jacht gerelateerd zijn en feitelijke cijfers hebben, maar vanuit een subjectieve lading geconstateerd vanuit natuurorganisaties.

Daarnaast er wordt niet zuiver met de gegevens, evenals de term **de jacht** omgegaan.

Gegevens uit bepaalde Europese landen van 70 tot 50 jaar geleden worden nu ingezet voor het verlies van vogels i.v.m. het klimaat. Dit is een volstrekte onjuiste en achterhaalde weergave, gevoed door een emotioneel sentiment en vermoedens, niet door getelde vogels of gestelde feiten.

De term **jacht** en **stroperij, handel in dieren** wordt met elkaar verweven tot een hoofdkop bij de oorzaken. Dit is een totale onjuiste weergave van zaken. Stroperij is strafbaar en niet legaal. De jacht op bepaalde soorten ligt in Nederland vast en is legaal, dus mag nooit verweven worden met stroperij. De handel in vogels is vaak ook strafbaar en niet verbonden aan de legale jacht.

Van de legale jacht is uit onderzoek gebleken dat de druk op de omgevingshabitat van dieren zeer summier is en niet zoals men in onderzoeken van natuurorganisaties aangeeft een duidelijk oorzaak. Maar de onderzoeken die aangeven dat jacht niet zorgt voor een druk op de omgeving zijn niet meegenomen.

Aangezien de conclusie jacht is een oorzaak voor de achtergang van soorten, gebaseerd is op eenzijdig aangeleverde vermoedens, de termen verkeerd zijn toegepast op het daadwerkelijk beheer en er niet duidelijk is kan naar mijn mening niet worden aangetoond welk percentage vogels hierdoor achteruit is gegaan in soort. Daarbij is naar mijn mening sowieso de link tussen de jacht en stikstofproblematiek niet te leggen, aangezien eetbare vogelsoorten uit duurzaam vlees bestaat.

Landbouw/ veeteelt.

Een andere oorzaak die genoemd wordt is de landbouw/veeteelt.

In de eerste plaats is dit ook weer gebaseerd op vermoedens en schattingen en niet onderbouwd door vastgelegde feiten, immers de schattingen lopen uiteen en lopen teveel uit elkaar om als feit vast te stellen .

De vogels die wel zijn geteld in het boerenlandschap door aan de jacht gerelateerde organisaties zijn niet meegenomen in het onderzoek.

In de tweede plaats blijkt uit onderzoek, ook in het nieuwe ICCP rapport dat de klimaatimpact van koeien minder is dan gedacht en die van auto's meer dan gedacht. Maar men blijft zich tot nu toe baseren op oude cijfers en deze ook als toetsingskader gebruiken. En dat zorgt voor een scheve uitkomst, die niet op de werkelijkheid is gebaseerd. Daarnaast blijkt ook uit onderzoek dat koeien **biogene koolstof** uitstoten, wat deel uitmaakt van de natuurlijke koolstofkringloop. Echter dit wordt niet aangegeven in het onderzoek.

En bij de weidevogel wordt nog steeds het effect van predatoren als de vos onderkend, waardoor er een percentage verlies van de weidevogels bij de landbouw komt te liggen wat te wijten is aan onvoldoende mogen beheren van predatoren. Ook vindt hierin vanuit de natuurorganisaties selectief winkelen plaats.

Daarbij gaan de problemen van de weidevogel meer over het verlies aan biodiversiteit dan over de stikstof.

Toerisme

Dat is ook het geval bij het toerisme. Het toerisme wordt als een oorzaak genoemd. Maar het daadwerkelijke verlies aan habitat door toerisme ter plaatse zoals in de alpen waardoor broedplaatsen van vogels verdwijnen heeft te maken met het verlies aan biodiversiteit, niet met een teveel aan stikstof. Dit is wel een terecht aandachtspunt want het habitatverlies zorgt voor een achteruitgang in de biodiversiteit.

Het reizen per auto of vliegtuig naar het alpengebied van toeristen is wel een oorzakelijk verband m.b.t. stikstof. Maar daarvan wordt dan weer niet expliciet benoemd welk effect het heeft.

Naast vogels die dalend zijn staan vogelsoorten op de lijsten **die stabiel zijn in aantal** en vogels die juist **in aantal groeien**. Maar er wordt niet duidelijk onderbouwd waarom deze nog wel op de lijsten beschermde soorten staan.

Het niet wijzigen van deze status bij een aantal soorten heeft een desastreus effect op de biodiversiteit en zorgt voor de achteruitgang van weidevogels en zangvogels. Vogels zoals kraaiachtigen/ expliciet de zwarte kraai, zijn in Nederland zo in aantal gestegen dat ze voor

een onevenwichtig ecologische balans zorgen. En in plaats van meer mogelijkheden voor beheer staan ze nog op de lijst, waardoor dit ten koste gaat van soorten die veel meer natuurlijke vijanden hebben. Omdat een kraai geen trekvogel is zou de scheiding tussen Nederland en EU veel duidelijker moeten zijn. In Nederland is het zeer noodzakelijk voor de stand van andere vogels dat de beheermogelijkheden van de zwarte kraai juist worden uitgebreid. En de zangvogels en weidevogels die terug in aantal zijn gegaan door de zwarte kraai worden juist niet geregistreerd vanwege de eenzijdige benadering. Hierdoor ontstaat er een onwerkelijke papieren situatie, met gevolgen voor de biodiversiteit.

De grauwe gans staat ook nog op de lijst en deze vogel geeft bij uitstek aan wat er fout gaat als er selectief wordt gewinkeld en uitgegaan wordt van eenzijdige vermoedens vanuit alleen natuurorganisaties. De grauwe gans wordt geschat op een aantal **tussen de 500.000 en 900.000** vanuit de combinatie Nederland en andere landen.

Het eerste probleem is dat deze schatting al een verschil aangeeft van **400.000** exemplaren en dat dit geen representatief cijfer is om werkelijkheid aan te duiden.

Maar de werkelijkheid is dat zowel de 900.000 als de 400.000 niet correct zijn, want in Nederland zijn het aantal wintergasten van de grauwe ganzen alleen al minimaal **2,5 miljoen**. En alle grauwe ganzen zijn niet in Nederland in de winter dus het daadwerkelijke aantal ligt nog veel hoger. De schatting ligt in het ergste geval **ruim 1,5 miljoen exemplaren lager dan het daadwerkelijke aantal alleen al in Nederland**. En dat geeft het failliet van dit toetsingskader van zowel het Hof van Justitie van de Europese Unie als de Raad van State aan.

Temeer omdat ganzen bij uitstek door hun poep veel stikstof uitstoten en daar waar men boerderijen opkoopt om die reden bij koeien, mag om diezelfde reden de gans niet voldoende worden beheerd. Dit is ook een selectief winkelen en geen correcte weergave van de werkelijkheid met alle gevolgen van dien. En de ganzen zorgen per jaar in Nederland voor ongeveer 76 miljoen aan landbouwschade dat door deze verkeerde manier van omgaan met de gegevens een jaarlijks terugkerend bedrag is. Menselijke emotie projecteren op dierengedrag mag wat kosten....

Opmerkelijke gegevens

Onder het kopje opmerkelijke gegevens een aantal gegevens die niet onder een specifieke soort zijn te duiden.

Er staan in Nederland vogelsoorten op de rode lijst waarvan er in Europa ruim voldoende exemplaren zijn. Maar ze zijn in Nederland op de rode lijst zijn gezet, omdat er hier ooit een aantal exemplaren zijn geweest, maar naar een aantal dagen weer zijn vertrokken omdat Nederland hun habitat niet bleek te zijn. Ze waren hier ook voorheen niet als standvogel, maar vervolgens door de natuurorganisaties zijn aangemerkt als zeer bedreigd in soort. Dit is geen correcte weergave van de daadwerkelijke situatie, Nederland was hun habitat niet en daarom ze zijn weer verder gevlogen. Ze zijn niet bedreigd in soort of in ons land uitgestorven.

Ook zijn er vogels op lijsten gezet waarvan het jaartal van de telling/ schatting zover terug liep dat het totaal niet meer representatief is voor het huidige aantal. En juist de verbeterpunten in de landbouw voor het huidige aantal zijn daarbij achterwege gelaten. Dit is ook weer selectief winkelen en geen correcte feitelijke weergave van de huidige aantallen.

Analyse habitat

Ik heb gebieden in Nederland geanalyseerd en punten beschreven welke naar mijn mening aangeven waarom de habitatrichtlijn en alle daaraan verbonden gegevens en formulieren geen juist toetsingskader zijn.

De achterliggende vraag is in hoeverre bestaan gebieden nog uit een natuurlijke habitat in Nederland. Immers veel gebieden in ons land bestaan uit opgebrachte grond of aangelegd landschap.

Het eerste opvallende gegeven is dat de gegevens voor deze beoordeling zijn aangeleverd door natuurorganisaties en vrijwilligers die daaraan verbonden zijn.

Maar er geen gegevens te traceren zijn van boerenorganisaties en organisaties die jacht gerelateerd zijn.

Want de laatste twee genoemde zijn juist organisaties die gerelateerd zijn aan het landschap zelf.

Het eenzijdig aanleveren van gegevens alleen door de kant van de natuurorganisaties zorgt al niet voor een objectieve kijk van verschillende kanten.

Waardoor in de basis de gegevens van het toetsingskader al niet compleet zijn.

Er zijn door het KNMI klimaatscenario's waarin wordt aangeduid wat er gebeurd als ergste scenario waarheid wordt. Echter deze scenario's die zijn berekend vanuit een computermodel, niet vanuit de biologische staat van de natuur op dit moment. Naar mijn mening is dat een vreemd gegeven omdat men voor de PAS als toetsingskader toch telkens hamert op de *natuurlijke* habitat en de lijst *wilde* flora en fauna. En stikstof uitstoot wordt als oorzaak van de klimaatverandering aangeduid.

Daarom moet men toch ook voor het klimaat feiten verzamelen over de huidige staat van de natuur of het landschap zelf en niet vanuit een computermodel wat gebaseerd is op een systematiek in de vergaande toekomst. Deze gegevens naar mijn idee ook geen correcte weergave van de daadwerkelijke situatie en de situatie die daar uit voortvloeit.

Hoogveen

Waarom dat zo is leg ik uit aan de hand van de natuurlijke staat van het hoogveen in Nederland. Bij uitstek een gebied wat een lage depositiewaarde heeft. Er zijn maatregelen genomen m.b.t. de waterhuishouding van het veen en daardoor is verbetering opgetreden in de staat van het hoogveen.

Daarnaast blijkt uit onderzoek dat de opslag van het water door het veen zelf, veel langer vast gehouden kan worden dan men oorspronkelijk dacht. De veerkracht van het veen is groter. En zelfs in het ergste scenario waar het KNMI in de modellen vanuit gaat, gaat het veen wel achteruit maar is niet te specificeren hoever en wat de precieze impact is.

Het hoogveen is in de daadwerkelijke natuur in een betere staat dan de modellen aangeven en deze zijn daarop niet gecorrigeerd.

Ook is de populaties dieren in en rondom het hoogveen na de genomen maatregelen verbeterd.

Toch zijn in de cijfers de veerkracht van het veen niet meegenomen en zijn bepaalde soorten dieren in het veen nog steeds als bedreigd aangeduid, terwijl bij het opmaken van de gegevens al duidelijk was dat de populatie vooruit is gegaan.

Bij het toetsingskader m.b.t. het hoogveen zijn er vele gegevens in omloop die niet over de huidige natuurlijk staat van het veen gaan, daarom is het toetsingskader niet relevant en niet correct.

Ook is er bij het laagveen een onderliggend suggestieve aanname die naar mijn mening niet correct is.

Ook het laagveen wordt aangegeven m.b.t. het klimaat en de stikstof echter er wordt gesuggereerd alsof het laagveen een enorme natuurgebied is. Maar dat door jarenlang turfsteken het veenlandschap voor een groot deel niet meer bestaat en een gebied is waarin de mens al jaren voor economisch gewin in het landschap heeft ingegrepen wordt daarbij niet vermeld en dat is wel een realistisch gegeven.

Duinlandschap

Een oorzaak die wordt aangegeven als de achteruitgang van flora in de duinen wordt, is de achteruitgang van konijnenstand.

Echter de daadwerkelijke oorzaken van achteruitgang van de konijnenstand wordt niet benoemd en komt door twee factoren.

De eerste factor van de achteruitgang van konijnen in de duinen is de te grote hoeveelheid predatoren zoals vossen, omdat ze niet voldoende mogen worden beheerd.

Sterker nog er worden rechtszaken gevoerd door natuurorganisaties om de jacht op de vossen te stoppen. Predatoren eten teveel konijnen waardoor de stand achteruit gaat.

En het argument dat dat een natuurlijk proces is gaat niet op omdat predatoren in dichtbevolkt over consumerend Nederland cultuurvolgers zijn die de vuilnisbak in bewoond gebied weten te vinden, waardoor de hoeveelheid predatoren in stand blijft en groeit.

Daarnaast ontstaan ziekten bij konijnen en het problematische gegeven hierbij is dat ziekten onder de konijnen een jo-jo effect in de konijnstand veroorzaken. Ineens komen er meer konijnen en dan door ziekten en predatoren neemt de stand enorm af. En precies dit jo-jo effect in de konijnenstand heeft een enorm effect op de flora. En dat wordt nu door het sentiment van natuurorganisaties op stikstof problematiek gegooid, maar daar heeft het niets maar dan ook niets mee te maken. Het effect van het zowel dicht doen van het beheer van predatoren als het beheer van konijnen zelf zorgt er voor dat de stand niet op peil blijft. Beheer je zowel het konijn en de predatoren houd je de stand van konijnen op peil, waardoor het eten van de grassen een constant gegeven blijft in het landschap. En andere flora kansen krijgen om te groeien.

Het groeien van bepaalde grassen in de duinen is een pure beleidsmatige keuze vanuit het anti-beheer sentiment en wordt niet veroorzaakt door stikstof.

Maar daar blijft het niet bij. Het konijn staat op de rode lijst. Omdat in dezelfde duinen waar het konijn huist, **vogels zijn geteld. En de paar vogelsoorten die alleen in de duinen zijn geteld, zijn als maatstaaf genomen voor de hele konijnenpopulatie in heel Nederland, met als uitgangspunt ter vergelijking 1950.** Dit is een telmethode met de verkeerde diersoort, in de te kleine habitat, (want konijnen leven in heel Nederland) vanuit een jaartal als uitgangspunt dat al zeventig jaar niet meer representatief is. Ik begrijp met de beste wil van de wereld niet dat iemand met een beetje verstand dit heeft bedacht en door anderen is geaccepteerd.

Tellingen door jagers, die wel echt de konijnen hebben geteld en wel in heel Nederland, zijn niet meegenomen door de onderzoekers aangesteld door het Ministerie LNV. Terwijl de gegevens wel zijn aangeleverd.

Dit heeft niets met de werkelijke konijnenstand te maken, maar een getrokken conclusie door een zeer vreemde telmethode en selectief winkelen met als doel het konijn is

bedreigd, daarom mag er geen jacht meer op het konijn plaats vinden.

Met als gevolg dat het konijn nu als onderdeel van de stikstofproblematiek wordt gezien want het konijn is niet meer voldoende aanwezig in de duinen.

Het is een totaal bizarre situatie en is simpelweg aan een weldenkend mens niet meer uit te leggen. Maar het wordt door ministerie LNV gewoon aangenomen. Het heeft niets met bedreigd in aantal of met een onderdeel van de stikstofproblematiek te maken.

De daadwerkelijke stand van de konijnen is al jaren stabiel en waar dat niet het geval is in Nederland komt dat vooral omdat de predator zoals de vos niet voldoende mag worden beheerd.

Natuurorganisaties

Een heel groot deel van het Nederlandse landschap wordt beheerd door natuurorganisaties. Niet terug te vinden is de manier waarop deze natuurorganisaties hun eigen terreinen beheren en waar nu de tot 84 % opgehoogde subsidie van het ministerie LNV voor terreinbeheer naar toe gaat. En de verantwoording daarover is al helemaal niet te achterhalen. De klimaat problemen worden neergelegd bij de boeren, de jacht, het toerisme en de bouw/infrastructuur door de natuurorganisaties, maar het eigen aandeel is niet te vinden. En waarom dat wel van belang is, nog afgezien van een fair speelveld leg ik aan de hand van de volgende twee praktijkvoorbeelden uit.

Heide

Uit onderzoek is gebleken dat de achteruitgang van de heide deels wordt veroorzaakt omdat het terreinbeheer van de organisaties al jaren niet op orde is.

In het stikstof vraagstuk is ook van belang op welke wijze de flora in het Nederlandse landschap zich verhoudt ten opzichte van de uitstoot. Dit door eigen verkracht, vermogen en opname.

Een van de voorbeelden van de achteruitgang van het landschap is het stoppen van de schapenbegrazing. Schapen zorgen niet alleen voor het begrazen van gebieden, maar de wol kan gebruikt worden voor duurzame kleding. Echter het stoppen van de begrazing geeft teveel ruimte aan soorten die niet tussen de heide thuishoort. Maar dat heeft niets met het neerdalen van stikstof te maken. Maar met de keuze voor wel of niet ingrijpen in het landschap en de gevolgen daarvan.

Bossen

In gedeelten van de Nederlandse bossen zijn bomen te dicht op elkaar geplant, of te dicht op elkaar gegroeid. Dit zorgt voor onvoldoende licht voor de bomen zelf en de grond waarin deze bomen staan. Ook is er te weinig grond voor de wortels van iedere boom. Dit heeft niets te maken met de het neerdalen van stikstof, maar met verstikking van de bomen zelf door teveel van hetzelfde soort in een te klein gebied.

Er worden in sommige gebieden wel nieuwe bomen geplant op exact dezelfde wijze als waardoor het hierboven fout gaat.

Ook in deze gebieden is dit niet bevorderlijk voor de biodiversiteit, maar dat heeft weer niets met neerdalen van stikstof te maken.

In andere gedeelten laat men deze dode bomen liggen. Ze worden niet weggehaald en vervangen voor jonge bomen die juist stikstof “eten.”

Het laten liggen zal wel goed zijn voor dieren als de pissebed, die het dode hout kunnen opeten, maar je ziet door deze keuze in deze gebieden de biodiversiteit achteruitgaan. In het voorjaar zie je er een grote hoeveelheid spechten, bij uitstek vogels die hakken in dode en zwakke bomen. En andere vogelsoorten die er voorheen in een veel grotere diversiteit waren zie je niet meer terug in deze gebieden. In de herfst zie je waar voorheen een grote diversiteit aan paddenstoelen was, nu maar een paar soorten opduiken. En dit heeft niets te maken met klimaat of stikstof, maar puur met de keuze van beheer van het landschap. En aan de achteruitgang van de biodiversiteit in deze gebieden te zien niet de juiste.

Het is van zeer groot belang dat de bossen een goede veerkracht hebben. En bossen in Nederland kan men niet meer rekenen tot natuur want door jarenlang ingrijpen in het landschap is het dat allang niet meer aan de orde. Het is landschap moet worden beheert, zodat de biodiversiteit floreert.

Zoogdieren

Ook heb ik de in Nederland voorkomende zoogdieren geanalyseerd en benoemd waarbij duidelijk wordt dat het toetsingskader niet correct is. Ook hierbij zijn de schattingen en vermoedens alleen vanuit natuurorganisaties gedaan, de cijfers van jagers en boerenorganisaties zijn niet meegenomen.

Vleermuizen

Vleermuizensoorten staan op de rode lijst. Echter van de soorten die in Nederland op de rode lijst staan wordt duidelijk dat ze al jaren geleden zijn verminderd in aantal of verdwenen, omdat men jaren geleden o.a. boerderijen beter isoleerde dus klimaat adaptieve maatregelen nam. Daardoor kon de vleermuis niet meer huizen tussen de spouwen/spouwmuren. En toch presteert men het om de boeren en andere factoren in het heden de schuld te geven van de achteruitgang van de vleermuis destijds. Dit geeft net als met de gans en het konijn het failliet van dit toetsingskader aan. Want door te wijzen naar iets wat al jaren niet is verbeterd, heeft niemand gezorgd op een paar kasten na voor de terugkeer van de vleermuis.

Haas

Voor de haas geldt hetzelfde als voor het konijn. Dezelfde telmethode is gehanteerd.

Er zijn een aantal vogelsoorten geteld in de duinen en daardoor is de haas op de rode lijst gekomen met als uitgangspunt ter vergelijking 1950. Dit is de verkeerde diersoort tellen, in een te klein telgebied en vanuit een jaartal dat al zeventig jaar niet meer representatief is. Maar deze bizarre manier van handelen is weer door het Ministerie LNV aangenomen en niemand heeft vraagtekens gezet bij deze gang van zaken. En de jacht op de vos is vanwege sentiment nog steeds teveel verboden en dat wordt niet meegenomen. De telgegevens van organisaties die jacht gerelateerd zijn en wel hazen hebben geteld door heel Nederland zijn niet meegenomen.

Wilde Zwijn

Daar waar dieren op de lijst staan die er niet meer op moeten staan, staan diersoorten die problemen veroorzaken niet op een waarschuwingslijst. Er zijn al jaren honderden wilde zwijnen teveel op de Veluwe, die zorgen voor een achteruitgang van de biodiversiteit. Ze wroeten in de grond dit is niet goed voor de bomen. Ze beschadigen bomen zodat de wortels dood gaan, het heeft een negatief effect op de bodemdieren die juist een rol hebben in de stikstofcyclus. En de zwijnen zorgen voor de verdwijning van andere diersoorten.

Er is te lang geageerd tegen de jacht op zwijnen, die zorgen voor vlees dat goed is voor het klimaat. Er is hier niet gekeken naar wat goed is voor de natuur, maar naar het menselijke sentiment ten opzichte van dieren en daardoor weer gekozen voor een eenzijdige aanpak. Zo kijken dieren zelf ook niet naar de natuur. Een vos wacht niet met eten omdat hij denkt, ach dat haasje heeft ook een moeder... Maar bij de wilde zwijnen heeft men wel te lang de menselijke emotie op dierengedrag geprojecteerd, waardoor de aantallen uit de hand zijn gelopen. Als de mogelijkheden voor beheer waren uitgebreid, was de stand op peil gebleven en dit was ten goede gekomen aan de biodiversiteit. En als men proactief beheerd dan zorgt een goede stand voor een betere biodiversiteit, wat weer gunstig is voor het klimaat.

Klimaat realisme in al zijn facetten daar hoort ook beheer van het wilde zwijn bij.

Slotconclusie

Klimaat realisme dat is wat ver te zoeken is in de controlelijsten en onderzoeken die zonder veel feiten goedgekeurd zijn door de Raad van State en het Hof van Justitie van de Europese Unie, met als conclusie dat de PAS niet deugd en PAS houders in de problemen komen evenals de bouw, de wegen, de boeren en de ondernemers in de problemen zijn gekomen. De gegevens zijn gebaseerd op vermoedens en schattingen. De geconcludeerde aantallen liggen teveel uit elkaar om als correct referentiekader te dienen, de jaartallen zijn verouderd en diersoorten zijn zonder gegronde onderbouwing, vanuit een aanname wel of niet op de lijst geplaatst. Een eenzijdige manier van kijken naar de situatie met daarbij de uitsluiting van partijen die ook cijfers aanleverde na daadwerkelijke tellingen, is dit in mijn ogen voldoende om het toetsingskader niet als juist te ervaren. En vraag ik me werkelijk af hoe deze uitspraken zijn gedaan en zijn geaccepteerd. Naar mijn mening moeten ze dan ook worden teruggedraaid, want als dit de norm is voor toetsingskader in de wetgeving waar is wetgeving dan op gebaseerd?

Wel werden twee elementen uit alle onderzoeken duidelijk die een serieuze langdurige bedreiging vormen voor het klimaat en de biodiversiteit.

Het eerste element is de bomenkap in de hele wereld. Het zorgt voor achteruitgang van stikstofopname, verdwijnen van leefgebied voor dieren en achteruitgang van een diversiteit aan diersoorten. Daarom is van groot belang zeker in ons land stappen te zetten met elkaar. Een mooi voorbeeld heeft de Wageningen Universiteit door bomen te planten in de weilanden, het is een goed uitgewerkte doordachte strategie.

Ook is het van belang dat oude landschapstructuren worden hersteld zoals het coulisse-landschap met wilgen aan de kant van het weiland en van de takken die gesnoeid moeten worden kunnen weer houtwallen gemaakt worden. Het oude landschap weer terug laten

keren, het is simpel en niet duur. Ik heb ook nooit begrepen, waarom het ooit is weggehaald.

Kijk en werk samen aan wat kan veranderen over de hele linie bij alle organisaties.

Een tweede punt is een te monogaam landschap, niet alleen voor de bij en de vlinder, maar ook voor het wild zoals de haas en het konijn en het klimaat. En ik wil met klem erbij zeggen, met klem erbij zeggen dat een monogaam landschap niet de schuld is van de boeren. Het begint bij de keten van eerlijke prijzen voor de producten en niet je een slag in de rondte moet produceren om geld te verdienen voor een te lage kostprijs. Het is de keten van de boer, de afnemer en de consument die allemaal verantwoording dragen.

Een de korte kringloop en zuivere handel is verdwenen.

Waar voor je geld, is een gezegde dat weer moet terugkeren. Het begint bij het niet wijzen naar elkaar maar samen zorgen voor een wildakker op het veld. Het begint niet bij het tijd is geld principe, maar bij het zorgen voor nadenken over andere producten. Kan het zaaien van lupinen in Nederland zorgen voor een deel vervanging van soja zodat de koeien toch voedingsstoffen krijgen die ze nodig hebben zonder de koeien in aantallen te saneren? Kan het weer zaaien van tarwe voor een voedsel voor de bakker dichtbij zorgen voor andere inkomsten voor een boer en zorgen voor een gevarieerde landschap en een korte keten? Wat heeft een koe nodig? Wat heeft boer nodig heeft om te kunnen overleven en wat zijn voedsel benodigheden in de wereld?

Er wordt over de doelgroep gesproken, er wordt niets besproken, er wordt gesaneerd gebaseerd op een totaal verkeerde ondergrond. En ga innoveren i.p.v. saneren.

En een monogaam landschap begint ook vooral bij ons zelf. Het klimaat probleem dat gecreëerd is door ons eigen gedrag. Het is te ver om voor verse worst even naar de buurtboer te fietsen, liever de auto of bestellen met een druk op de knop.

Niet meer met een klimaat neutrale tas wandelen naar een breicafé om een warme trui te breien met lekkere choco, zoals je oma vroeger deed. En nee oma was niet ouderwets, die had gewoon beter door wat duurzaam was en goed van kwaliteit. Wol van het schaap dat weer zorgt voor eten van de grassen op de heide. Nee we drukken liever op de knop om de wegwerpmode uit een ver land te halen een enorme klimaatvervuiler, want we zijn o zo gewend dat we alles maar dan ook werkelijk alles aangedragen krijgen. En het schaap is weg, want die is niet meer in. Wie bepaald dat?

En zolang dat besef niet veranderd wordt het echte klimaatprobleem niet opgelost, datgene dat we zelf veroorzaken.

Get real... werk samen en zorg voor een realistisch klimaat zowel in de wereld als bij onszelf.

Groeten uit mooie en nuchtere Achterhoek,

Leonie Vrieze

**En zolang dat besef niet veranderd wordt het echte klimaatprobleem niet opgelost,
datgene dat we zelf veroorzaken.**

**Get real... werk samen en zorg voor een realistisch klimaat zowel in de wereld als bij
onzelf.**

Groeten uit mooie en nuchtere Achterhoek,

Leonie Vrieze

